

Sygn. akt II USK 644/21

POSTANOWIENIE

Dnia 23 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania T. S.A. z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W.
z udziałem ubezpieczonych T. C., L. K., M. K., J. S. oraz zainteresowanej L. sp. z
o.o. z siedzibą w W.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 sierpnia 2022 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 30 kwietnia 2021 r., sygn. akt III AUa 19/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz T. S. A. w W. kwotę
240 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2021 r., w sprawie z odwołań T. S. A. z siedzibą w W. (dalej jako T. lub płatnik składek) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W. z dnia 7-9 grudnia 2015 r. w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym, z udziałem ubezpieczonych: T. C., L. K., M. K., J. S. oraz zainteresowanej L. Spółki z o.o. z siedzibą w W., na skutek apelacji płatnika składek od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 października 2018 r. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzając go decyzję organu rentowego z dnia 7 grudnia 2015 r. w części w

ten sposób, że stwierdził, iż ubezpieczony T. C. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia 31 maja 2015 r. i w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt I); zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję organu rentowego z dnia 8 grudnia 2015 r. w części w ten sposób, że stwierdził, że ubezpieczona M. K. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. i w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt II), zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję organu rentowego z dnia 8 grudnia 2015 r. w części w ten sposób, że stwierdził, że ubezpieczony L. K. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia 1 sierpnia 2014 r. i w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt III); zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2 w całości w ten sposób, że zasądził od T. na rzecz organu rentowego kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego (pkt IV); oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt V) oraz zasądził od T. na rzecz organu rentowego 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej (pkt VI).

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu było ustalenie, czy między ubezpieczonymi a T. [...] istniał stosunek pracy rodzący obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym. Problem wymagający rozstrzygnięcia sprowadzał się do oceny skuteczności przejścia, w oparciu o art. 23¹ k.p., części zakładu pracy z T. na Spółkę L. na podstawie umowy z dnia 26 maja 2014 r. o świadczenie usług dziennikarskich, grafiki komputerowej, montażu materiałów telewizyjnych i charakteryzacji wraz z przejściem pracowników i współpracowników T.. Sądy *meriti* ustaliły, że T. dokonała przeniesienia tylko pewnej grupy pracowników. W składzie tej grupy brakowało jednak pracowników, którzy odpowiedzialiby za ostateczny kształt wykonywanego produktu. Tym samym przejmujący (Spółka L.) nie przejął zasadniczej części personelu odpowiadającego za realizację zadań dziennikarskich, montażu, grafiki komputerowej i charakteryzacji. Przejęta część personelu nie stanowiła samodzielnej jednostki organizacyjnej, która pozwoliłaby Spółce L. na ich wykorzystanie w celu prowadzenia identycznej lub analogicznej

działalności (tj. produkcji treści na potrzeby emisji programów telewizyjnych). W ocenie Sądu Apelacyjnego uzasadnia to stwierdzenie, że nie doszło do przejęcia części zakładu pracy, a przejęcie przez zainteresowaną samych zadań i wykonujących je pracowników, bez przejęcia kadry kierowniczej dokonującej prawidłowości wykonywania zadań, musi być jednoznacznie ocenione jako nieskuteczne. W konkluzji, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zebrany w sprawie materiał dowodowy i dokonane na jego podstawie ustalenia uzasadniają twierdzenie, że mimo formalnie zawartej umowy między T. a Spółką L., w istocie nie doszło do przejęcia części zakładu pracy. Uzupełniając materiał dowodowy Sąd Apelacyjny ustalił ponadto na podstawie świadectw pracy ubezpieczonych do kiedy pozostawali oni zatrudnieni w Spółce L., co w konsekwencji doprowadziło do zmiany zaskarżonych decyzji w zakresie wskazanym w sentencji wyroku.

Organ rentowy zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w części, tj. w zakresie w jakim w pkt I, II, III zmieniony został wyrok Sądu pierwszej instancji i zaskarżone decyzje przez ograniczenie okresów podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w T. wobec T. C. do dnia 31 maja 2015 r., wobec M. K. do dnia 31 stycznia 2015 r., wobec L. K. do dnia 1 sierpnia 2014 r. oraz w punkcie VI, w jakim koszty zastępstwa procesowego ustalone zostały na podstawie § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie prawa procesowego oraz przepisów prawa materialnego, a mianowicie: (-) art. 382 k.p.c. w związku z art. 473 § 1 k.p.c., przez ustalenie, iż współpraca ubezpieczonych z T. zakończyła się z chwilą rozwiązania umowy o pracę ze Spółką L., mimo że okoliczność kontynuowania współpracy, jak i formy współpracy ubezpieczonych nie była w ogóle badana i wyjaśniana w trakcie postępowania; (-) art. 245 k.p.c., przez nieuwzględnienie, iż świadectwo pracy jest dokumentem prywatnym stanowiącym jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte; (-) art. 233 § 1 k.p.c., przez uznanie, że strony wygrały i przegrały proces w jednakowym rozmiarze, mimo że Sąd drugiej instancji rozstrzygnął, iż nie doszło do przejęcia części zakładu pracy, przy jednoczesnym ograniczeniu rozstrzygnięcia

decyzji do wskazania daty, w jakiej zdaniem Sądu ustał stosunek pracy ubezpieczonych z T.; (-) § 2 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U z 2015 r., poz. 1804), przez niewłaściwe zastosowanie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą w wysokości 240 zł; (-) art. 30 § 1 pkt 3 k.p. w związku z art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez ich niezastosowanie; (-) art. 30 § 1 pkt 3 i § 3 k.p. w związku z art. 60 k.c., przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że w niniejszej sprawie doszło do skutecznego rozwiązania umowy o pracę w sytuacji, gdy T. nie złożyła ubezpieczonym skutecznego oświadczenia woli w tym zakresie oraz uznaniu, że rozwiązanie umowy o pracę może nastąpić przez doręczenie pracownikowi świadectwa pracy; (-) art. 97 § 1 k.p. w związku z art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez niewłaściwą wykładnię oraz uznanie, że świadectwo pracy wystawione przez Spółkę L. stanowi oświadczenie woli T. o rozwiązaniu umowy o pracę z ubezpieczonymi tym bardziej, że świadectwo pracy jest oświadczeniem wiedzy pracodawcy, a nie woli, wydawane jest w następstwie rozwiązania stosunku pracy, co wyłącza możliwość uznania, że wywołuje skutek rozwiązania stosunku pracy; (-) art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 266 ze zm.; dalej jako ustawa systemowa) w związku z art. 23¹ k.p., przez niewłaściwe zastosowanie, tj. pominięcie funkcji ochronnej tych przepisów względem pracowników/ubezpieczonych przez przyjęcie, że rozwiązanie umowy o pracę przez podmiot trzeci (Spółkę L.), który faktycznie nie przejął pracowników jest skuteczne wobec pracowników/ubezpieczonych.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie w tym zakresie co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od płatnika składek na rzecz skarżącego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, która wynika z tego, że rozwiązanie umowy o pracę przez podmiot trzeci (Spółkę L. - podmiot który w sposób pozorny

„przejął” część zakładu pracy) niezwiązany żadnym węzłem prawnym z T. i ubezpieczonym nie może być uznane za wystarczającą przesłankę do przyjęcia, że stosunek pracy zawarty z T. ustał, z uwagi na fakt, iż samo świadectwo pracy wskazujące na datę rozwiązania stosunku pracy nie jest jednostronną czynnością pracodawcy wskazującą na zamiar rozwiązania umowy, tylko oświadczeniem wiedzy pracodawcy, który sporządzając świadectwo pracy pozostaje w słusznym bądź mylnym przeświadczeniu, że dany stosunek pracy uległ rozwiązaniu.

Ponadto Sąd Apelacyjny zastosował błędną podstawę zasądzenia zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem pierwszej instancji - § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną T. wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie od skarżącego na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W konsekwencji tegoż w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym m.in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one

ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 55/12, LEX nr 1482419 i powołane tam orzeczenia).

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty

wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4 poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Zatem we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). Jednak o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 347/07, LEX nr 465860). Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tych wymagań odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo określeniem „rażącego”, „ewidentnego”, „kwalifikowanego” lub „oczywistego”, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 lutego 2014 r., III PK 86/13, LEX nr 1644571; z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, LEX nr 1511117; z dnia 11 kwietnia 2018 r., III UK 98/17, LEX nr 2497587).

Kierując się rozważaniami dokonanymi powyżej stwierdzić należy, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia warunków właściwych dla przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. z uwagi na brak wskazania przepisu, którego naruszenie miałyby postać naruszenia kwalifikowanego, widocznego na „pierwszy rzut oka”. Nie jest wystarczające zastąpienie wyводу prawnego w uzasadnieniu wniosku samym tylko

stwierdzeniem, że zdaniem skarżącego zaskarżone orzeczenie zostało wydane w wyniku niewłaściwego zastosowania prawa. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej podnosząc, że fakt, iż w aktach sprawy znajdują się świadectwa pracy ubezpieczonych wystawione przez zainteresowaną Spółkę L. nie może zostać uznany za wystarczający do przesądzenia, kiedy ustał stosunek ubezpieczeniowy istniejący między T. a ubezpieczonymi, jednakże nie wskazał przy tym żadnych przepisów prawa, które zostały - jego zdaniem - w ewidentny sposób naruszone i w naruszeniu których upatruje oczywistej zasadności skargi. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi ani tym bardziej się ich domyslać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

Sąd Najwyższy orzekając analogicznej sprawie ze skargi kasacyjnej skarżącego, którą skarżący także oparł na przesłance oczywistej zasadności skargi, w uzasadnieniu postanowienia z dnia 27 stycznia 2022 r., II USK 382/21, przyjął, że argumentacja mająca uzasadniać oczywistą zasadność skargi w istocie stanowi wyłącznie niedopuszczalną w postępowaniu kasacyjnym próbę podważenia przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji oceny materiału dowodowego oraz dokonanych na tej podstawie ustaleń faktycznych, z których wynikało, że wymienieni w zaskarżonym wyroku ubezpieczeni byli zatrudnieni w T., a co za tym idzie podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu tego zatrudnienia w okresach wskazanym przez Sąd Apelacyjny odpowiednio dla każdego z ubezpieczonych. Powoływanie się na błąd w przeprowadzonej ocenie dowodów i dokonanych na tej podstawie ustaleniach faktycznych nie może być podstawą skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.), ponieważ ustalenia te są wynikiem swobodnej oceny dowodów dokonywanej przez sąd *meriti*. Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., jest natomiast związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznej ocenie i tak musiałby uwzględnić owe ustalenia faktyczne przy rozpatrywaniu powołanych w skardze zarzutów naruszenia

prawa materialnego, którego przepisy stanowiły podstawę prawną rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku.

Zauważyć również trzeba, że w postanowieniu z dnia 9 lutego 2022 r., II USK 645/21, w innej z analogicznych spraw ze skargi kasacyjnej skarżącego, Sąd Najwyższy uwypuklił, że nawiązanie współpracy w ramach działalności gospodarczej z T. przez jej dotychczasowego pracownika może stanowić podstawę do przyjęcia, że doszło do ustania stosunku pracy w sposób dorozumiany (art. 60 k.c.), a zatem przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumenty nie świadczą o oczywistym naruszeniu art. 30 § 1 pkt 3 k.p. w związku z art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez ich niezastosowanie, czy art. 30 § 1 pkt 3 i § 3 k.p. w związku z art. 60 k.c. (bo z tym przepisami koreluje podniesiona we wniosku argumentacja). Innymi słowy, istotnie zainteresowana Spółka L. (podmiot który - wedle ustaleń - w sposób pozorny „przejął” część zakładu pracy) nie mogła skutecznie rozwiązać umowy o pracę, której stronami byli ubezpieczona i T., ale mogły tego dokonać same strony - ubezpieczona i T., zmieniając w drodze dorozumianego porozumienia formę zatrudnienia z umowy o pracę na współpracę w ramach działalności gospodarczej. Inną natomiast kwestią jest to, czy takiemu rozumowaniu nie sprzeciwiają się przepisy art. 22 § 1¹ i 1² k.p., ale to zagadnienie nie zostało podjęte w skardze kasacyjnej - ani w jej podstawach, ani w uzasadnieniu. Wobec tego można by rozważać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, gdyby wykazano, że - mimo ujęcia zatrudnienia w ramy jednoosobowej działalności gospodarczej - zatrudnienie to charakteryzowało się określonymi w art. 22 § 1 k.p. cechami wskazującymi na istnienie stosunku pracy. Skarżący nie wykazał zatem, aby zaskarżone orzeczenie było dotknięte tego rodzaju kwalifikowaną wadą prawną, która mogłaby być uznana za elementarną lub oczywistą, a która by uzasadniała twierdzenie o oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[as]

